ПАМ'ЯТКА
щодо організації роботи із забезпечення доступу до публічної інформації в органах прокуратури Львівської області

Упродовж 3 років діє Закон України від 13.01.2011 «Про доступ до публічної інформації». Громадяни України отримали вільний доступ до інформації, яка перебуває у володінні органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, органів контролю та становить суспільний інтерес.

Пам'ятка розроблена з метою надання прокурорсько-слідчим працівникам теоретичної та практичної допомоги в організації роботи з питань забезпечення доступу до публічної інформації в органах прокуратури.

Головним завданням є оволодіння кожним прокурорсько-слідчим працівником знанням щодо порядку обов'язкового оприлюднення публічної інформації, приймання, реєстрації і розгляду запитів фізичних, юридичних осіб, об'єднань громадян без статусу юридичної особи, надання інформації, відстрочки та відмови у її наданні, розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність працівників органів прокуратури Львівської області з цих питань.

Застосування пам'ятки у практичній діяльності сприятиме забезпеченню належного виконання вимог Конституції України, Закону України «Про доступ до публічної інформації», наказу Генерального прокурора України від 18.05.2012 № 14гн «Про організацію роботи із забезпечення доступу до публічної інформації в органах прокуратури України», методичних рекомендацій з питань організації діяльності із забезпечення доступу до публічної інформації в органах прокуратури України, схвалених 22.06.2012 науково-методичною радою при Генеральній прокуратурі України, Інструкції про порядок забезпечення доступу до публічної інформації в органах прокуратури Львівської області, затвердженої наказом прокурора області від 05.07.2012 № 116 та інших організаційно-розпорядчих документів з цих питань.

За час дії Закону є певні практичні навики щодо його виконання органами прокуратури та визначилися окремі проблеми в застосуванні.

Особливістю Закону України «Про доступ до публічної інформації» є те, що **він не поширюється на відносини щодо отримання інформації суб'єктами владних повноважень при здійсненні ними своїх функцій, а також на відносини у сфері звернень громадян, які регулюються спеціальним законом** (Законом України «Про звернення громадян», Кримінальним процесуальним кодексом України, Цивільним процесуальним кодексом України тощо).

Відповідно до частини 2 статті 1 Закону публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом.

Статтею 16 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» встановлено додаткові вимоги відкритості та прозорості інформації.

Так, особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняним до них особам **забороняється:**

- відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим фізичним або юридичним особам передбачено законом;
- надавати несвоєчасно недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону.

Поняття публічної інформації.

Відповідно до статті 1 Закону **публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, яка була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим законом.**

В частині другій цієї статті зазначено, що **публічна інформація є відкритою**, крім випадків, встановлених законом. Тобто, запитувачі інформації можуть запитувати **будь-яку інформацію**, яка є в розпорядженні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, і **яка не віднесена до інформації з обмеженим доступом.**

Відповідно до статті 19 Закону **запитувач має право звернутися** до розпорядника інформації з запитом на інформацію **незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту.**

Інформація вважається публічною, оскільки вона створюється, збирається, обробляється, зберігається в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків передбачених чинним законодавством, та за рахунок бюджетних коштів, призначених на забезпечення діяльності відповідного органу влади, іншого розпорядника інформації.

Відкритою повинна бути інформація, яка становить суспільний інтерес.

Законом України «Про інформацію» (в редакції від 13.01.2011) у статті 29 визначено, що предметом суспільного інтересу вважається інформація, яка свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України; забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків.

За порядком доступу інформація поділяється на відкриту та інформацію з обмеженим доступом. Відкритою є будь-яка інформація, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

Обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ. Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, для ознайомлення надається інформація, доступ до якої необмежений (частина 7 статті 6 Закону).

Відповідно до рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин 1, 2 статті 32, частин 2, 3

статті 34 Конституції України від 20.01.2012р. №2-рп/2012 (справа №1-9/2012) **конфіденційною вважається інформація по особу:** інформація про особисте та сімейне життя особи – будь-які відомості про відносини немайнового та майнового характеру, обставини, події, стосунки тощо, пов'язані з особою та членами її сім'ї.

Перелік даних про особу, які визнаються як конфіденційна інформація не є вичерпним.

Відповідно до вимог частин четвертої та п'ятої статті 296 Цивільного кодексу України та пункту 1.4 наказу Генерального прокурора України №11гн від 21 червня 2011 року «Про організацію роботи органів прокуратури України в реалізації принципу гласності» **інформація про особу, яка затримана, підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, або особу, яка вчинила адміністративне правопорушення, може бути оприлюднена лише в разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо неї або винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення, а стосовно потерпілих від правопорушень – лише за їх згодою.**

Однією з гарантій вільного доступу до публічної інформації є обов'язок розпорядника інформації не тільки надавати інформацію на запити, але поширювати її самостійно.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» систематичне та оперативне оприлюднення інформації здійснюється в офіційних друкованих виданнях; на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет; на інформаційних стендах; будь-яким іншим способом.

Невідкладному оприлюдненню підлягає будь-яка інформація про факти, що загрожують життю, здоров'ю та/або майну осіб, і про заходи, які застосовуються у зв'язку з цим.

Запит на інформацію, відмінність від звернення громадян.

Запит на інформацію – це прохання особи до розпорядника інформації, надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні (стаття 19 Закону). При цьому не вимагається створення у відповідь на запит нової інформації (зокрема, шляхом проведення аналітичної роботи).Винятком є ситуація, коли розпорядник не володіє, але повинен був би володіти певною інформацією.

Під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги (стаття 3 Закону України "Про звернення громадян").

Відрізняються вони між собою, в першу чергу за своїм змістом: **запит** – прохання надати інформацію, **звернення** – прохання вчинити певні дії, викладені у пропозиціях, заявах чи скаргах. При цьому, унаслідок розгляду звернення може створюватися нова інформація.

Звернення громадян регулюються спеціальним Законом – «Про

звернення громадян», **запит на інформацію** – Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Предметом звернення громадян є широкий спектр правовідносин – від реалізації своїх особистих прав і надання пропозицій щодо діяльності органів державної влади до оскарження неправомірних дій посадових осіб.

Запит на отримання інформації має чітко визначений предмет – надання публічної інформації, якою володіє або повинен володіти її розпорядник.

І основною відмінністю, що має практичне значення є: строки розгляду (запит – **5 робочих днів**, звернення – **30 календарних днів**).

Розкриття злочинів, охорона прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у зв'язку з повідомленням ними про злочини, реалізація ними своїх прав, у тому числі й щодо надання інформації у зв'язку з перевіркою таких заяв, розслідуванням кримінальних справ чи іншою реалізацією права на отримання інформації у кримінальному процесі, оскарження дій чи бездіяльність органів дізнання, слідчого, прокурора здійснюються у порядку, **передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України.**

Оформлення вимог про надання інформації за результатами розгляду повідомлення про злочин у формі інформаційного запиту не може бути підставою для зміни встановленого кримінальним процесуальним законом порядку розгляду заяв та звернень громадян, що містять повідомлення про злочин.

Відповідно до вказаного законодавства дані досудового слідства (розслідування) можна оголосити лише з дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

Звернення осіб, в яких вимагається **проведення перевірок, надання правової оцінки діям** слідчих під час досудового розслідування, прокурорів у ході здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, **розглядаються без урахування вимог Законів України «Про доступ до публічної інформації» та «Про звернення громадян».**

У разі якщо вимагається **лише інформування** про стан досудового розслідування, на якій стадії перебуває кримінальне провадження, у провадженні якого органу – **розглядається як інформаційний запит** відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Порядок подачі, прийняття, реєстрації та розгляду запиту на інформацію.

Запити можуть подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача (стаття 19 Закону). Також він може бути індивідуальним або колективним.

Приймання та реєстрація запитів на інформацію у прокуратурі області провадиться у робочі дні згідно графіку старшим прокурором прокуратури

області з питань забезпечення доступу до публічної інформації, а у прокуратурах міст, районів і міжрайонних - відповідальним працівником, або особою, яка визначена в порядку його взаємозамінності, шляхом отримання поштою, на визначені номери телефонів, факсів, адресу електронної пошти прокуратури, а також прийому запитувачів інформації у спеціально визначеному місці.

Письмові запити подаються в довільній формі. У них повинні міститися відомості, зазначені у частині п'ятій статті 19 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

За необхідності працівниками прокуратури надається допомога в оформленні запитів або проводиться повне їх оформлення.

Приймання та передавання вхідних, вихідних і внутрішніх документів на всіх етапах проходження здійснюється через працівників секретаріату під особистий підпис з обов'язковою відміткою у відповідних книгах обліку. На запити наглядові провадження не заводяться, а повинна бути заведена окрема номенклатурна справа «Запити на інформацію та відповіді на них», а також Книга обліку запитів на інформацію, що надійшли до прокуратури.

Розпорядник інформації має надати відповідь на інформаційний запит не пізніше **п'яти робочих днів з дня його отримання.**

Якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або вимагає пошуку інформації серед значної кількості даних, розпорядник інформації може продовжити строк розгляду запиту **до 20 робочих днів** з обґрунтуванням такого продовження. **Про продовження строку розпорядник інформації повідомляє запитувача в письмовій формі не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту (стаття 20 Закону).** Про необхідність продовження строку розгляду запиту працівниками прокуратури складається мотивований рапорт.

У разі надходження до прокуратур запитів на інформацію, якою вони **не володіють, але відомий її розпорядник,** запити за підписом керівника прокуратури або особи, яка виконує його обов'язки надсилаються належним розпорядникам у строки, визначені частинами першою та другою статті 20 Закону, **з одночасним повідомленням про це запитувачів.**

Інформація на запит в органах прокуратури надається безкоштовно.

У разі якщо задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом більш як 10 сторінок, запитувач зобов'язаний відшкодувати фактичні витрати на копіювання та друк.

Розмір фактичних витрат визначається відповідним розпорядником на копіювання та друк в межах граничних норм, встановлених Кабінетом Міністрів України. У разі якщо розпорядник інформації не встановив розміру плати за копіювання або друк, інформація надається безкоштовно.

13.07.2011 Кабінетом Міністрів України прийнято постанову №740 «Про затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію».

Генеральною прокуратурою України 03.10.2011 за №127 видано розпорядження «Про затвердження Порядку відшкодування фактичних

витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію органами прокуратури України».

При наданні особі інформації про себе та інформації, що становить суспільний інтерес, плата за копіювання та друк не стягується.

Відповідно до статті 22 Закону розпорядник інформації має право відмовити в задоволенні запиту. При цьому має бути роз'яснено порядок оскарження відмови.

Розгляд скарг та прийняття рішень за результатами оскарження.

Рішення, дії чи бездіяльність працівників органів прокуратури області з питань доступу до публічної інформації можуть бути оскаржені відповідно до вимог статті 23 Закону прокурору області, Генеральному прокурору України або до суду.

Скарги на ім'я прокурора області розглядаються у порядку та строки, визначені Законом України "Про звернення громадян" з дотриманням вимог організаційно-розпорядчих документів Генеральної прокуратури України та прокуратури області з питань організації роботи з розгляду і вирішення звернень.

Скарги стосовно працівників органів прокуратури області розглядаються та відповіді за ними надаються за підписом заступника прокурора області, відповідального за організацію роботи старшого прокурора прокуратури області з питань забезпечення доступу до публічної інформації. За необхідності за резолюцією вказаного заступника прокурора області до їх розгляду можуть залучатися самостійні структурні підрозділи.

У разі оскарження дій чи бездіяльності заступника прокурора області, відповідального за організацію роботи старшого прокурора прокуратури області з питань забезпечення доступу до публічної інформації, відповідь на скаргу надається за підписом прокурора області.

У випадку подання скарг на дії чи бездіяльність працівників органів прокуратури області з питань забезпечення доступу до публічної інформації до суду за письмовою вказівкою керівництва прокуратури області участь у розгляді справ у судах бере старший прокурор прокуратури області з питань забезпечення доступу до публічної інформації та працівники управління представництва, захисту інтересів громадян та держави в суді прокуратури області.

Складання статистичного звіту щодо розгляду запитів на інформацію

Показники роботи прокурора з питань забезпечення доступу до публічної інформації відображаються щоквартально у статистичному звіті форми П «Про роботу прокурора» з дотриманням вимог, викладених в Інструкції зі складання звітності про роботу прокурора, затвердженої наказом Генерального прокурора України від 28.11.2012 №121 (із змінами та

доповненнями від 25.04.2013 №55,11.02.2014 № 18).

Так, у рядку 38 таблиці 1 розділу 1 «Нагляд за додержанням законів щодо захисту прав і свобод громадян та інтересів держави» відображаються результати правозахисної діяльності з питань додержання вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Показники про результати розгляду запитів на інформацію відображаються у таблицях 24 – 25 розділу 9. Цю роботу обліковують лише старший прокурор прокуратури області з питань забезпечення доступу до публічної інформації та прокурори міст, районів і міжрайонні прокурори.

Старший прокурор прокуратури області
з питань забезпечення доступу
до публічної інформації